

da de stode mod Amsraadsgarantien. Og saa vil Følgen blive, at de store brede Lag, hvis Repræsentanter stode mod disse Garantier, der hemme den fri, naturlige Udvikling, ville rejse sig imod den, og Følgen af de Herrers Forlig vil blive, at Befolkningens store brede Lag saa meget kraftigere rejse sig for ogsaa at faa Indflydelse og Magt i Staten og derigennem Mulighed for Magten til at fjerne disse Garantier. Jeg tror derfor ikke, at de ville staa en Menneskealder. Jeg tror, at jeg personlig, jeg ved i hvert Fald, at Medlemmer af min Generation ville opleve det Tidspunkt, da Demokratiet er blevet en saadan Magt i denne Sal og i Regeringen, at disse Garantier ville blive fejdede til Side.

Vi stemme ikke mod Fremskridtene i dette Forslag, thi det er sandt, hvad der stod i „Social-Demokraten“, og hvad Indenrigsministeren forleden citerede, at vi i haarde og forbitrede Kampe have været med til at vinde disse Fremskridt. Naar det ærede Medlem fra Viborg (Sveistrup) ved anden Behandling af denne Lov udtalte, at vi med Hensyn til Valgrettens Udvidelse til Kvinderne kun havde hævet vor Røst i denne Sal til Fordel derfor gennem de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem for Københavns 9ende Valgkreds (Hørdum), saa tager det ærede Medlem ganske fejl, thi for det første er det nu Socialdemokratiets Program at udvide Valgretten, baade den kommunale og den politiske, til Kvinderne. Dernæst have vi virket derfor i al vor Virksomhed, saa længe Socialdemokratiet har været til. Men endelig have vi jo stillet positive Forslag derom. Jeg erindrør om, at det første Forslag om den kommunale Valgrets Udvidelse til hele Befolkningen og ikke blot til Mænd, men ogsaa til Kvinder, efter at Forliget var slaaet ned i 1895, fremkom fra socialdemokratisk Side. Vi Socialdemokrater have staaet sammen med Venstre i Kampen for den lige almindelige kommunale Valgret. Saa længe Venstre har ført denne Kamp, saa længe have vi ført den, og maa det være mig tilladt ved dette ganske korte Tilbageblik at pege paa den Omstændighed, at det har altid været de radikale indenfor Venstre, og altid i Modgangstider —, der have rejst den lige og almindelige kommunale Valgrets Fane. Efter at Berg havde rejst den i Begyndelsen af 70erne, og Hørup og hans Folk senere havde sluttet sig dertil, laa Sagen stille i lange Tider, men da Berg stod næsten

alene, kun omgivet af en lille trofast Venneskare, mod det store kompakte Fler-tal af hans egne forhenværende Partifæller i denne Sag, saa rejste han paa ny den lige og almindelige kommunale Valgrets Fane. Det var i Slutningen af 80erne, og efter Valget 1892 var det fra Hørupsk Side — det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), der stadig har Sæde her i Salen, og det daværende nu afdøde Medlem fra Ringsted (J. K. Lauridsen) —, at Sagen blev rejst i Begyndelsen af 90erne. Da Forliget var slaaet ned, var det ikke de Herrers Parti, der først rejste Sagen her, det var Socialdemokratiet, der gennem sit Lovforslag om lige og almindelig kommunal Valgret baade for Mænd og Kvinder rejste Sagen her i Efteraaret 1897. Paa Grundlag af den Udvalgsbehandling, der derefter fulgte, blev Sagen saa ogsaa, i en noget moderatere Form, rejst fra de Herrers Side her i Salen.

Jeg har derfor Ret til at hævde og hævder atter overfor det ærede Medlem fra Viborg (Sveistrup), at vi ikke blot ved at lade vor Røst lyde i et enkelt Øjeblik — for øvrigt et afgørende Øjeblik —, men ogsaa ved et positivt Forslag i en Situation, hvor man fra de Herrers Side ikke havde povet at gøre dette Skridt, drog Sagen frem, og at vi derfor have vor fulde Andel i Æren for de Fremskridt, her foreligge. (Sveistrup: Den Gang det afgørende Skridt skulde tages, var det kun Venstre-reformpartiet!). Min Meningsfælde, det ærede Medlem for Københavns 9ende Valgkreds (Hørdum), havde ved Sagens første Behandling i Efteraaret 1903 rejst Spørgs-maalet og henstillet til Flertallet og Regeringen at tage de gifte Kvinder med. Det var da en Opfyldelse af denne Henstilling, og ingen kunde mere end min ærede Partifælle, det ærede Medlem for Københavns 9ende Valgkreds, glæde sig over, at man fra Flertallets Side imødekom denne Henstilling, og det var ganske overflødig fra vor Side at stille Ændringsforslag, da Ændringsforslaget kom fra de Herrer. (Afbrydelse: Det vidste De jo ikke). Det var netop det, vi vidste, jeg talte forleden Dag med min ærede Partifælle, som netop tydeligt erindrede, at han og hans Meningsfæller havde til Hensigt at stille et saadant Forslag, men da de Herrer fremkom med det, ansaa de det for overflødig selv at stille Ændringsforslag. Vi Socialdemokrater have altsaa vor fulde Andel i Æren for de Fremskridt, der her foreligge, og jeg er temmelig overbevist om, at havde Socialdemokratiet ikke gennem de mange